

Italai atnaujino ofensivą

Revoliucija Finlandijoje?

Didelis gaisras Salonikuose

ITALAI ATNAUJINO
OFENSIVĄ.

Atakuoja austrų pozicijas 37 mylių fronte; suėmė 7500 belaisvių.

ROMA, rugp. 21. — Oficialis Romos pranešimas sako, kad po ilgokos pertraukos gen. Cardonos pulkai vakar ir vėl atnaujino ofensivą Isonzo lygumoje.

Per pusantros paros italų artilerija be sustojimo pylė ugnį ir geležį į austrų pozicijas, po kurio vakar sekė atkartotinos pėstininkų atakos virš 37 mylių fronte. Sulig pirmųjų oficialių italų karės ofiso pranešimų, užpuolimas davęs "netikėtai puikių pasekmių": į italų rankas pateko virš 7,500 nesužeistų Austro-Vengrijos kareivių, keliolika kanuolių, daug kulkosvaidžių ir šiaip įvairių karės pabuklų.

Mušis dar tebesitęsia. Vienna, beje, pripažįsta italų ofensivą. Ji tečiaus nieko nemini apie italų pergalę.

REVOLIUCIJA FINLANDIJOJE?

Išplėšė maisto sandėlius; pašaukta daugiau kariuomenės tvarkai daboti.

LONDON, rugp. 21. — Kopenhagene gauta patikėtinų žinių, kad prieš atidarymą Rusijos rubežių eilėje žymesniųjų Finlandijos miestų ištiko didelės riaušės. Gyventojai išplėšė visus maisto sandėlius bei krautuves, o kaimur sudeginta dideli miškų plotai.

Sukilimą pavyko užslopinti tik atsiuntus naujų kariuomenės būrių. Likusieji maisto ištekliai paimta valdžios žinion.

DIDELIS GAISRAS
SALONIKUOSE.

Gaisras sunaikino didžiąją dalį miesto; 80,000 žmonių liko benamiais.

LONDON, rugp. 21. — Telegrama iš Salonikų praneša, kad pereiną subatą ten ištiko milžiniškas gaisras, kuris sunaikino didžiąją dalį miesto. Virš 80,000 žmonių liko benamiais. Visi jie esą perkelti į aplinkinius kaimus.

TALKININKAI NORI
KONTRIBUCIJOS.

Vokiečiai turį atleisti užimtas teritorijas ir atlyginti už padarytus nuostolius.

WASHINGTON, rugp. 21. — Diplomatai rateliuose kal-

bama, kad popiežiaus Benedikto XV nota kariaujančioms valstybėms liudijanti, kad Vokietija jau nebesitiki laimėti šią karę. Šią taktiką permatą ir todėl galima esą laukti, kad popiežiaus pakvietimas liks be pasekmių. Talkininkai nesitiki tol, kol Vokietija neduos užtikrinimo, kad ji apels užimtas talkininkų teritorijas ir atlygins už padarytus nuostolius.

Vis dėlto, į popiežiaus notą talkininkai atsakysią. Už juos veikiausia kalbėsianti Anglija. Tik viena Rusija tur but bus priversta kalbėti atskirai. Ten mat vis dar tebediktuojanti valdžia Darbininkų ir Kareivių Atstovų Taryba.

VOKIEČIŲ LAIMĖJIMAI
RUMUNIJOS.

Suėmė 3, 700 belaisvių ir daug karės pabuklų. BERLINAS, rugp. 21. — Oficialis Berlio pranešimas sako, kad Rumunijos fronte vokiečiai turį naujų laimėjimų. Pav., tarpe Oituz ir Trotus vokiečiai vakar išvijo rumunus iš eilės stipriai įrengtų pozicijų ir suėmė 3760 nesužeistų kareivių. Į jų rankas, be to, pakliuvo nemaža karės pabuklų: kanuolių, šautuvų, kulkosvaidžių ir tt.

VEJA VOKIEČIUS NUO
VERDUNO.

Stumia atgal kronprincą armiją 14 mylių fronte; suėmė virš 4000 belaisvių.

LONDONAS, rugp. 21. — Telegramos iš karės fronto ir Francijos sostinės Paryžiaus praneša apie naują talkininkų pergalę vakariniam fronte — šį syk ties Verdun. Po ilgo artilerijos veikimo, vakar francouzai pradėjo visuotinę užpuolimą ant vokiečių pozicijų 14 mylių fronte. Pirmasis užpuolimas davęs netikėtų pasekmių: į francouzų rankas pateko Talon augštosios ir visa eilė vokiečių apkasų kitose vietose. Į francouzų rankas, be to, pateko virš keturi tūkstančiai nesužeistų kronprincų kareivių.

Vokiečiai, beje, prisipažįsta netekę Talon augštosios: Ją vokiečiai apleidę be jokio pasipriešinimo: sako, neturėjusi didelės svarbos. Paryžiaus pranešimas begi sako, kad francouzų artilerija sulėgusi su žeme vokiečių apkasas netik Talon, bet taip pat ant Numirėlių kalvos ir No. 304 augštosios. Apskritai, visu frontu francouzų kariuomenė vakar pasivarė daugiau kaip mylią į priekį.

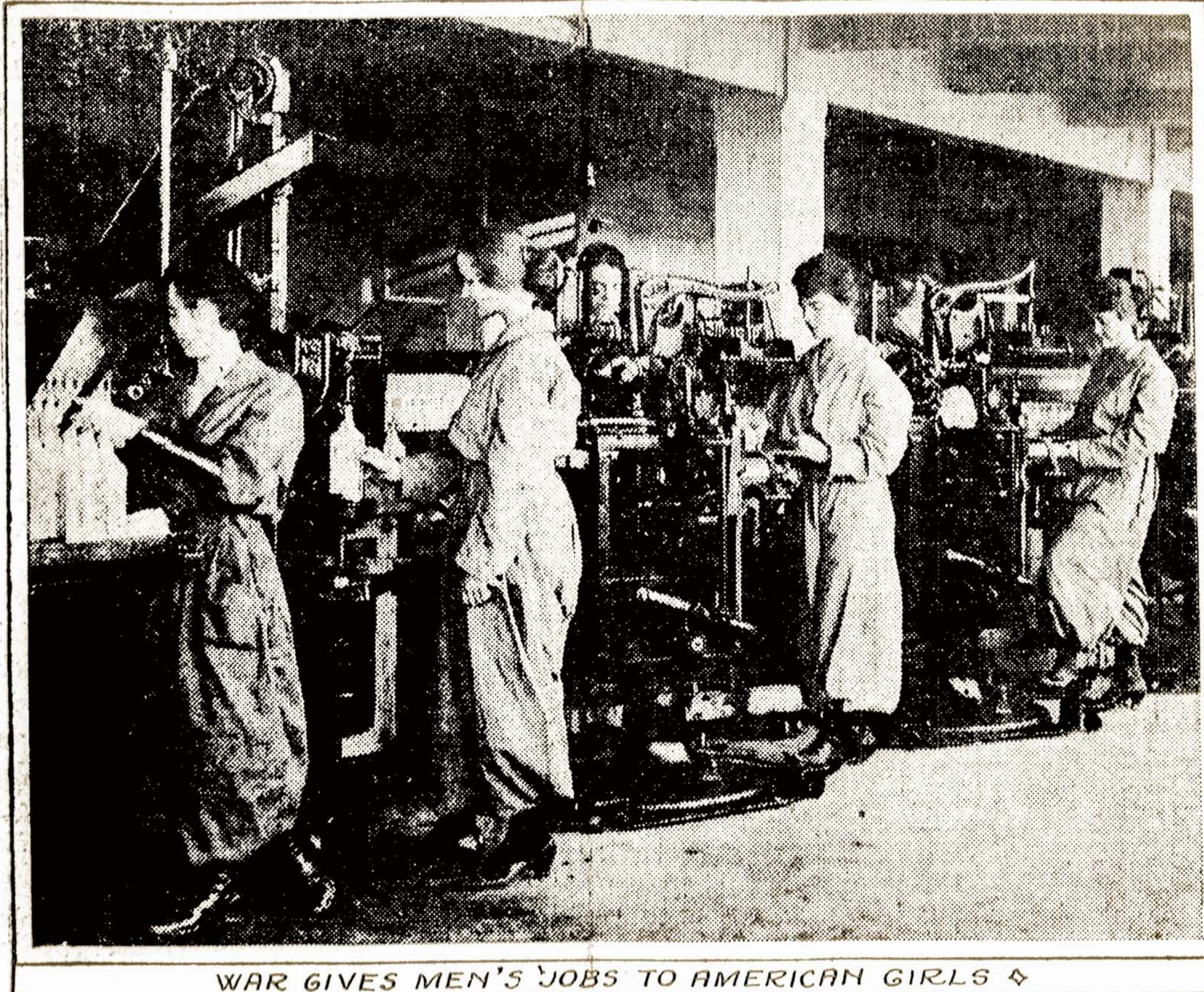

Photo by American Press Association.

Karė suteikė moterims naujos progos — užimti vyrų vietas dirbtuvėje.

NAUJA PARTIJA ANGLIJOJE.

Reikalauja panaikinti lordų butą, eksproprijuoti didžiulius žemės savininkus ir kapitalistus.

NEW YORK. — New Yorko socialistų dienraštis, "The New York Call," praneša, kad Anglijoje yra susitvėrusi nauja partija, pasiūlydusi žmonių Partiją. Ten pat išspausdinta ir platforma tos partijos, kuri esą atvirai skleidžiama Anglijos darbininkų miniose. Valdžia nepersekiojanti jos skleidėjų. Dabojama tik, kad ji nepasiektų užsienio. Vis dėlto viena tos platformos kopija išsprudo iš cenzūros rankų ir, pasiekusi Suvienytas Valstijas, pateko C a l' o spaltose.

Platformoje tarp kita reikalaujama panaikinti vieną atžagareivę ir atgyvenusių įstatymo leidimo įstaigą Anglijoje — lordų butą. Vietoj to proponuojama įsteigti darbininkų atstovų butą, kurinį visų industrijos šakų atstovai ir kuris turėtų lygių teisių su atstovų butu.

Toliau reikalaujama eksproprijuoti žemės savininkus ir kapitalistus. Įvesti valstybinę nuosavybę vietoj privatinės, kuri būtų pačių darbininkų kontroliuojama. "Tos klesos, sakoma platformoje, kur įvedė ir remia verstina kariuomenė, neturi jokios moralės teisės priešintis ir verstinam turtų verbavimui, eksproprijavimui nuosavybių šalies gynimo reikalams."

Pagalios reikalaujama užtikrinimo darbininkų teisių tiek taikos, kaip ir karės laiku, pilno armijos demokratizavimo po karės, panaikinimo visų slaptų sutarčių, taikos be aneksijų ir kontribucijos ir tt.

Platesnis žmonių Partijos reikalavimų aprašymas tilps rytojaus numeryje.

SKAITYK IR PLATINK
"NAUJIENAS."SOCIALISTŲ PERGALĖ
DAYTONE.

Kapitalistų partijos vienijasi, kad sumušus socialistų kandidatus rinkimuose.

DAYTON, O. — Tik ką gauta naujų žinių apie socialistų laimėjimą Dayton. Jos rodo, kad senųjų partijų vadai dar prieš t.v. pirmuosius rinkimus, kurie atsidarė pereiną sereidą, tarėsi kaip išvengti raudonojo pavojaus. Jos aiškiai matė, kad balsuotojų minios linkta socialistų pusėn, kurie savo neatlaidžiu reikalavimu taikos atidarė balsuotojų akis. Vis dėlto senųjų partijų bosai nesusitaikė delei kandidatų. Ir socialistai liko pergalėtojais. Paduotas balsų skaičius už socialistų kandidatus kuone lyginasi tam balsų skaičiui, kurį gavo visų senųjų partijų kandidatai.

Dabar kapitalistinė Daytono spauda šaukia visas partijas "į vienybę", kad sumušus socialistus antruose rinkimuose, kurie atsidarė lapkričio mėnesį.

NUŽUDĖ RUSŲ
NEROLĄ.

Norėjęs išskirstyti nepaklusnų regimentą.

PETROGRADAS, rugp. 21. — Novoje Vremia praneša, kad vakariniame karės fronte tapo nužudytas gen. Purgasovas. Nužudė jį sukilusieji vieno regimento kareiviai, kurie buvę atsikę pripažinti naujai paskirtą komandierių. Gen. Purgasovas tuomet paliepęs išskirstyti nepaklusnų regimentą. Įnirtę kareiviai puolė ant generolo ir, kol spėjo pribūti reikiama pagelba, nudaigoję jį.

:: ORAS ::

Chicagoj ir apilinkėse. — Giedra; truputį vėsiau. Vakaraugščiausia temperatūra buvo 86 laipsniai; žemiausia — 72 l.

PRASIMANYMAS AR
TEISYBĖ?

Laikinoji valdžia ginanti talkininkų garbę.

PETROGRADAS, rugp. 21. — Ve kokių dalykų praneša iš rusų sostinės Associated Press telegrama:

Pasekmėje tilpusio straisnio M. Gorkio redaguojamojo laikraščio "Novaja Zin," pereiną pėtnyčios laidoje, kur vis dar tęsiama įžeidžiantis išmėtinėjimai talkininkams, laikinoji valdžia išleido naujų patvarkymų, sulig kuriais galės būti įmetama kalėjimui visi tie, ką žodžiu ar raštu kėsinsis įžeisti talkininkų valstybių valdžias — karalius, prezidentus, jų diplomatus ir tt.

Apie žinios teisingumą dar prisieina paabejoti — kol pasirodys oficialis Petrogrado valdžios pranešimas. Associated Press papratus paduoti "visokias žinias."

SVARSTYS POPIEŽIAUS
PASULYMĄ.

Talkininkai šauks specialę konferenciją, kad apsvaščius Benedikto XV pasiulymą.

LONDON, rugp. 21. — Lordas Robert Cecil vakar pranešė atstovų bute, jogei ne užilgio busių suaukta specialė talkininkų diplomatų konferencija, tikslu apsvaistyti popiežiaus benedikto XV pasiulymą.

Iškalno pranašaujama, butent, kad talkininkai nesutiks taikinties popiežiaus išstatytom sąlygom. "Barbarų teutonų" galybė, turinti but sulaužyta ir pareikalaujama iš jų tinkamo atlyginimo — rekia kapitalistinę spauda.

REZIGNAVO KANADOS
MINISTERIS.

Piktinasi, kad nesiskubinama įvesti konskripciją.

ATISAKO suteikt pasportą d. H. Katajamui.

TOKIO. — Ir Japonija pasėkė savo talkininkų pėdomis. Japonijos valdžia viešai užreikė nesuteikianti socialistų delegatui, d. Hissom'ui Katajamui, pasporto į Stockholmo konferenciją.

BERNSTORFFAS VYKSTA
KONSTANTINOPOLIN.

AMSTERDAM, rugp. 21. — Berlio Vossische Zeitung praneša, kad grafas J. Bernstorffas tapo paskirtas Vokietijos ambasadorium Konstantinopolį. Jisai tuoj apelsias Berlijną.

DIDELIS VALDŽIOS
UŽSAKYMAS.

Užsakė 100,000 tonų cukraus — viso už 12,000,000 dol.

WASHINGTON, rugp. 21. — Telegrama iš Washingtono praneša apie naują didelį Suv. Valstijų užsakymą — 100,000 tonų cukraus. Sulig dabartinių cukraus kainų Suvienytoms Valstijoms visa tatau apsisis nuo 12 iki 15 mil. dolerių.

SKOLINA MEKSIKAI 100
MILIONŲ DOLERIŲ.

Reikalauja, kad Carranza pašalintų iš valdžios tarnystės visus vokiečių šalininkus.

EL PASO, Tex., rug. 21. — Tuli Meksikos valdininkai pagalios pripažino esant teisingu nesena pasklydusį gaudą, butent, kad Meksikos valdžia įeškanti 100 milionų dolerių paskolos Suvienytose Valstijose.

Sulig tų pačių žmonių pranešimais, Meksikos valdžia senai vedanti derybas su vienu dideliu New Yorko banku. Visam tam pilnai pritarianti ir šios šalies valdžia. Ji, beje, reikalaujanti tiktai, kad Meksikos valdžia pašalintų visus tuos valdininkus, kurie esą aiškūs Vokietijos šalininkai.

DAR APIE CARO PERKĖLIMĄ.

Bus perkeltas į Apalotsko klioštorių.

PETROGRADAS, rugp. 21. — Laikraščiuose pasklydo įvairių gaudų apie nuvestoją caro gyvenimo vietą. Vieni tvirtina, kad jis apsigyvensiąs buvusiojo gubernatoriaus rumuose Tabolsko mieste, kiti vėl pasakoja, kad jis busiąs perkeltas į Apalotsko klioštorių, miškuose, už 25 mylių nuo Tabolsko.

PRIŠMAUKĖ IR PABĖGO.

Kaip laivyno ministerio Daniels'o "sunus" prišmaukė tiulus valdininkus.

WASHINGTON, rugp. 21. — Laivyno departamentas išleido perspėjimą nuo tulo apgaviko, kuris šiomis dienomis prišmaukė kelis laivyno valdininkus ir nežinia kur dingo.

Minėtas asmuo prisistatęs save laivyno ministerio J. Daniels'o sumuni. Tuo būdu jam pavyko išvilioti tula sumą pinigų — iš laivyno izdo ir kelių privačių asmenų. Be to, Daniels'o "sunus" dargi turėjęs progos pamatyti didžiojo šios šalies mokslininko Ediso laboratoriją.

Spėjama, kad tai, tur būt, vokiečių šnipas.

SUKTYBĖS EXEMPTION
BOARDE.

Areštavo šerifą ir teisėją.

RUSSELLVILLE, Ky., rugp. 21. — Vakaračia tapo areštuota du vietinio exemption boardo nariai — šerifas J. M. Taylor ir teisėjas J. W. Edwards. Kaltinami perzengime drafto patvarkymų. Pirmasis buv žadėjęs paliuosuoti tulus paimtus į kariuomenę vyrus su ta išlyga, kad sekamais rinkimais jie rems jo kandidatūrą. Teisėjas Edwards esą padėjęs ponui Taylorui.

Abu kaltinamieji paliuosuoti užstacius po 5000 dol. kaucijos.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published Daily except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1440 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

Telephone Canal 1506

Užsisakomai kaina:

Chicagoje, nešiotojams kasdien pri-
statant į namus, moka:

Savaitei 12 centų
Mėnesiui 50 centų

Miesto dalyse, kur nešiotojai nepa-
moka, dienraštis siunčiamas paštu,
dėmams išanksto užsimokėjus: Me-
tams \$6.00; pusei metų \$3.50.

Kita, ne Chicagoj, metams \$5.00; pu-
se metų \$3.00; trimis mėnesiams
\$1.75. Kanadoje metams \$7.00. Vi-
sų kitur užsieniuose \$8.00 metams.

"Trečias kongresas".

Tuli žmonės, gerai nesu-
prantantys politiškos parti-
jos reikšmės ir dar mažiau
suprantantys Liaudies Tary-
bų ir Darbininkų Tarybų i-
deją, labai rimtu tonu sten-
giasi įtikinti publiką, kad
šios organizacijos tai esą
"nauja politiška partija."

Tuo-gi tarpu, jeigu Liau-
dies ir Darbininkų Tarybas
lygint prie ko-nors, tai rei-
kia tas lygint visai prie ko
kita.

Isteigiamamjam Chicagos
Lietuvių Darbininkų Tary-
bos susirinkime, kuomet bu-
vo svarstoma klausimas pri-
sidėjimo prie Liaudies Tary-
bos, vienas delegatas, drg.
Butvila iš Cicero, Ill., pasa-
kė šitokių teisingus žo-
džius:

"Liaudies Taryba tai tre-
čias kongresas Suv. Valstijo-
se. Vienas kongresas yra
Wall Street'e, antras—Wa-
shingtone. Iki šiol ką nu-
tardavo Wall Street'as, tą
patvirtindavo Washingto-
nas, o dabar norima pada-
ryti taip, kad augščiau už
tuod kongresu stovėtų
People's Concil, kuris yra
liaudies kongresu. Kada
darbininkų klesia ir šiaip
liaudies suvienys savo spēkas
Liaudies Taryboje, tai be
jos patvirtinimo neturės ga-
lios jokie "draugiškai tartys"
Washingtono nutarimai."

Lietuvių Darbininkų Ta-
ryba organizuojasi, kaip
Liaudies Tarybos šaka. Tai-
gi ji bus to "trečiojo kong-
reso" dalis.

Lietuvių-gi visuomenėje
ta Darbininkų Taryba žada
patapti darbininkų sei-
mu, kuris darys įtakę į vi-
są lietuvių judėjimą ir
kreips jį taip, kaip diktuoja
darbininkiškos klesos reika-
lai.

Nauja "tvarka".

L.S.S. "organas" be kitų
"naujoviškų" dalykų, pasiry-
žo įvesti, su pritarimu keleto
tam visai neįgalioj asmenų,
naują įstatymą socialistų
organizacijai.

Jisai užreikšė, kad chica-
giečiai, organizuodami Dar-
bininkų Tarybą ir raginda-
mi prie to kitų kolonijų žmo-
nės, turėję "pasitarti" ar
"susizinoi" su organizacija.
Ir kadangi jie elgėsi, "nepasitartę" ir "nesusizinoję",
tai tas laikraštis smerkia
chicagiečius, kaip prasikal-
tėlius, disciplinos laužytojus,
tvarkos ardytojus ir tt.

Mes jau keletą kartų aiš-
kinome tokių priekaištų ne-
teisingumą. Bet kadangi
jie vis nesiliauja, ir kadangi
tulpas L.S.S. kuopos, to laik-

raščio suklaidintos, ėmė net-
"papeikimo rezoliucijas" ra-
šyti chicagiečiams, tai prie-
seina dar sykį perkratytį tą
dalyką.

Pirmiausia apie "pasitari-
mus." Jeigu "Kova" ir jos
šalininkai turėtų omenėje
draugišką apsimaitymą min-
timis, tai prieš toki dalyką
nebutų galima nieko turėt.
Jisai yra, be abejonės, pa-
geidaujamas. "Naujienu"
redaktorius visuomet stojo
už tai, kad pirmą negu pra-
dėjus kokį svarbesnį darbą,
įvairių kolonijų draugai su-
sizinotų tarp savęs ir patir-
tų vieni kitų nuomones. Ta
ideja gulėjo pamate ir lietu-
vių socialistų laikraščių su-
sivienijimo.

Bet pageidavimai yra vie-
nas dalykas, o jų vykdinimas
—kitas dalykas. Ne visi ge-
ri pageidavimai duodasi į-
vykinti. Tame-gi pageidau-
jamo "susizinojimo" klau-
sime, tai niekas nėra taip kal-
tas, kad jisai pasidarė neį-
vykinamas, kaip tie asmenys
ir tas laikraštis, kurie šian-
die taip užsispyrę jo reika-
lauja.

Draugiškų susizinojimų ir
pasitarimų negali but tenai,
kur nėra draugiškumo ir už-
sitikėjimo. O šitie dalykai
juk yra sistemačiai ardomi,
daugiau kaip metai laiko,
kaip tik "Kovos" ir josios
patarėjų. Niekas kitas, kaip
L.S.S. "organas" pamynė po
kojomis Spaudos Sandaros
taisykles ir tuo būdu sugrio-
vė ją; niekas kitas, kaip tas
laikraštis įvedė madą "bom-
barduoti" savo oponentus ir
su ožišku užsispyrimu tituo-
luot juos iš savaitės į savaitę
"oportunistais" ir kitokiais
epitetais. Niekas kitas, kaip
tik žmonės, susispietusiai
aplink tą laikraštį, stengėsi
ikalt sąjungiečiams į galvas,
kad svarbiausius dalykus esąs
įieškoti skirtumų socialistų
nuomonėse ir tvirti socialis-
tų tarpe augštesnes net sie-
nas, kaip tarpe socialistų ir
kitų srovių.

Sitai elgties ir kartu rei-
kšti pageidavimus, kad socia-
listai "draugiškai tartųsi"
tarp savęs, tai — tyčioties iš
sveiko proto.

Bet tie žmonės ne tik tai
pageidauja "pasitarimų", o
ir reikalauja jų. Ir savo rei-
kalavimą jie skaito įstaty-
mu, kadangi tuos, kurie jo
nepildo, jie kaltina ir smer-
kia. Taigi dabar reikia pa-
žiūrėti, ar toks įstatymas pas
sąjungiečius yra.

Mes tokio įstatymo neži-
nome. Jo nėra padarę nė re-
ferendumai, nė suvažiavi-
mai, nė kita kokia L.S.S.-os
valiā išreiškianti įstaiga.

Kaip žinia, be rašytų įsta-
tymų, pas žmones esti da ir
nerašytų įstatymų—taisyk-
lių, atsiradusių savaimi gy-
venimo praktikoje. Dabar
klausimas: ar sąjungiečiai
laikėsi praktikoje tokios tai-
syklės, kad pirm pradėsiant
kokį veikimą jie turėtų kreibi-
tis į Philadelphiaj su už-
klausimu —ar tatau "dozvo-
leno", ar "nedozvoleno"?
Tokių taisyklės sąjungie-
čiai iki šiol nesilaikė; prie-
šingai, jie elgdavosi kaip tik
atbulai. Jie visai nepripa-
žindavo, kad tokiuose dar-
buose, kurie neprieštarauja
socializmo principams ir or-
ganizacijos nutarimams,
jiems galėtų kas-nors dik-
tuot.

Tie netolimos praeities mes
priminsime tik tai vieną sta-
-

mbesnį faktą, kuris patvir-
tins šituos mūsų žodžius.
Prieš Lietuvių Dieną chica-
giečiai įsteigė tam tikrą Ko-
mitetą, idant suorganizavus
progresyves visuomenės jie-
gas aukų rinkimui Chicago-
je ir kitose kolonijose. Tas
Komitetas atliko daug dar-
bo, ir "Kova" ne tik tai nesit-
priešino jo veikimui, bet po
kurio laiko net patarė savo
skaitytojams naudotis jo
patarnavimais. Apie tai, kad
čia buvęs koks tai "discipli-
nos sulaužymas", niekas nė
neužsiminė.

Panašiai dedasi ir Sociali-
stų Partijoje. Liaudies Ta-
rybą pradėjo organizuoti
Soc. P. veikėjai daug ank-
čiau, negu Partija rado rei-
kalo tarti apie ją oficiali-
j. Ir ji to darbo nemėgino
smerkti už tai, kad Maurer,
Debs, Hillquit ir kiti elgėsi
"savavališkai"; ji ne tik tai
nepasmerkė to darbo ir mi-
nėtų socialistų elgimosi bu-
do, bet ir karštai pritarė
jam. Kodel-gi turėtų but
pas lietuvių socialistus vi-
sai kitaip?

Pagalios, jeigu kam rodo-
si, kad pas mus turėtų but
kitai, tai reikia pravest Są-
jungoje toki įstatymas, ku-
rįs tatau sureguliuotų. Da-
bar-gi tokio įstatymo nėra,
o vienok L.S.S. laikraščio re-
dakcija, jo bendradarbiai ir
net tuli Pildomojo K-o na-
riai drįsta chicagiečius kal-
tinti, smerkti ir niekinti.

Tai yra nepakenčiamas
savavaliavimas. Ne chica-
giečiai, o kaip tik tie kalti-
tojai ir smerkėjai ardo orga-
nizacijos tvarką ir mėgina į-
vest joje nujus dalykus, or-
ganizacijos nepasiklauso.

Jie siaurina sąjungiečių
teises ir jie vartoja visas
priemones, kurias tik turi
savo rankose, kad tą savo
"tvarką" per prievartą įbru-
kus jiems. Jie tur-but nusi-
žiūrėjo į Washingtoną. Kaip
Suv. Valstijų ponai šian-
die aiškina vieną po kitos kon-
stitucines žmonių teises "de-
mokratybes" vardu, taip ir
L.S.S. boseliai vardan savo
bolševikišką idealų kėsinasi
padaryti beteisiais pavaldi-
niais organizacijos narius.

Dar žodis apie tas "papei-
kimo rezoliucijas", kurias ė-
mė rašyti prieš "d. Grigaitį"
ir prieš "Naujienas" tulso L.
S. S. "organo" sukurstytos
kuopos. Iš kur jos pasiėmė
sau tokią galią? Ar jos ži-
no, kad papeikimas tai yra
tam tikra haumės forma.
Bausmės-gi skirti gal tik tai
vyresnioji įstaiga žemes-
nioms įstaigoms arba
asmenims, esantiems po jos
valdžia. Bet "d. Grigaitis"
dar, rodos, iki šiol niekuo-
met nebuvo po jokios New
Jersey's arba Massachusetts-
s'o kuopos valdžia; ir juo la-
biau nebuvo "Naujienos".
Tad visi tų kuopų "papeiki-
mai" yra daugiasis niekas,
kaip arogancija.

Vienok tiems "papeiki-
mams" "Kova" duoda vietos
savo špaltose ir dar kursto,
kad kuopos prie jų pridėtų
"panieką"!

Kokia tai nesvietiška ma-
kamolė pradedą daryties Są-
jungoje. Jos organas pa-
versta į frakcinių kivių r-
rankį; redaktoriai ir Pild.
K-o nariai atvirai laužo or-
ganizacijos tvarką; atskiros
kuopos savinasi visos orga-
nizacijos autoritetą — prie-
ko-gi tatau prives? Ar mu-
so bolševikai nori, kad suir-

Apžvalga.

AMERIKOS TAUTININKAI
APIE RUSIJOS LIET.
SEIMĄ.

Kaip Europoje, taip ir Ame-
rikoje lietuvių tautininkų nu-
monės apie "politišką Lietuvos
klausimą" yra nevienodos. Del
to klausimo, kaip žinome, sus-
kilo Rusijos lietuvių seimas ir
kiekviena seimo dalis priėmė
kitokią rezoliuciją. Tautininkų
dalis, vadovaujama pp. Volde-
maro ir Yeo, prisidėjo prie de-
siniojo sparno; antra dalis, va-
dovaujama p. Leono, prisidėjo
prie kairiojo sparno. Tą patį
dalyką dabar pastebime ir pas
Amerikos tautininkus.

"Lietuva" išreiškė už deš-
niosios seimo dalies rezoliuciją.
Ji sako:

Seimas aiškiai pasidalino į
dvi beveik lygi pusi. Kuomet
prisėjo tarti žodis apie Lie-
tuvos ateitį.
Ginčai kilo už tai, ar lietu-
viai dabar privalo aiškiai rei-
kalauti pilnos nepriugulmybės
Lietuvai, ar palikti šitą klau-
simą kaip ir atidarytu ir pasi-
gėdinti vien reikalavimu,
kad Lietuvai būtų duota teisė
apsispręsti pačiai, kuom ji
nori būti po karės.

Nepriugulmybės reikalauja
klerikalai; savęs apsisprendi-
mo reikalauja socialistai.
Tautininkai persiskyrė pu-
siau: viena jų dalis (Pažan-
gos partija po Yeo vadovystę)
reikalauja nepriugulmybės,
o kita dalis (Santaros partija po
vadovystę Leono) paremia
socialistų formulą.

Teisybę pasakius, ir viena
ir kita pusė turi mintyje pilną
Lietuvos nepriugulmybę.
bet dalykas eina apie taktiką,
t. y. apie budus, kuriais reik
prie tos nepriugulmybės siekti.
Galima neabejoti, kad galu-
tinis ir augščiausias abiejų pu-
sių idealas — tai pilna Lietu-
vos nepriugulmybė, — kitaip
negali būti. Ir todėl viena pu-
sė tvirtina, kad dabar yra pa-
togiausia proga tą lietuvių
siekinu aiškiai ir griežtai pas-
tatyti ir visam pasauliui ap-
reikšti.

Kita gi pusė — apsisprendi-
mo šalininkai, — mena, kad
apskelbus Lietuvos nepriugul-
mybės principą, tuomi būtų
įieista Rusijos revoliucijos
demokratija, kuri nepritaria
Rusijos skaldymuisi.

Apsisprendimo formulą ta-
po nukalta Rusijos revoliuci-
jonierių ir todėl nedvyai, kad
visi revoliuciniai gaivalai, kad
ir svetimi tautų, yra po tos
formulos įtekme. Apart to
jie matomai tikisi, kad Lietu-
vos ateitis pilnai priklausys
nuo Rusijos revoliucijinės de-
mokratijos.

Visai neabejodami apie ap-
sisprendimo šalininkų gerus
norus, mės vienok esame pa-
linkę manyti, kad reikalavi-
mas pilnos nepriugulmybės
Lietuvai yra daug geresnis ir
nuoseklesnis budas.

Kitaip mano "Vienybė Lietu-
vinkų." Ji paduoda kairiosios
seimo dalies rezoliuciją ir rašo:

Šitą rezoliuciją kiekvienas
pažangus lietuvis turėtų įsi-
myti ir žinoti. Mes juk nega-
lime skirties nuo Europos lie-
tuvių, mes tegalime tik tai
kartu reikalauti nepriklausom-
os Lietuvos.

Skaitydami to seimo apra-
šymą turime pastebėti, kad ir
tenai Rusijoje beveik tas pats
dedasi, kas ir pas mus ameri-
kiečius. Ir tenai reakcionali-
gi gaivalai prisidengdami de-
mokratybės skraiste kelia gal-
vas ir nori paimti viršų. Ir
tenai demokratybės principas

tų visas tas darbas, kuris su
toku vargu buvo per dvyli-
ka metų stumiamas pirmyn?

bandomas panaudoti, kad su-
stiprinus "kramolos" naikini-
tojus, kad stiprinti savas par-
tijas. Tas ir sudarė tą, kad
seimas persiskyrė į dvi dali.

Kairiosios seimo dalies rezol-
ucijai pritaria ir "Ateitis."
"Tėvynė" dar nepasakė savo
nuomonės. Ji gal-but lauks ži-
nių apie Dr. J. Šliupo poziciją
tame klausime. O Šliupas, ku-
ris dabar yra Rusijoje, veikia-
sia pritaras klerikalų rezoliucijai.

DEL INCIDENTO SU KUN. A. VISKONTU.

Tautininkų ir klerikalų spau-
doje daug rašoma apie kun. A.
Viskontą ir išduotą jam tulį
įstaigų pasmerkimo dekretą, ku-
rį savu laiku trumpai paminėjo
ir "Naujienos". Mes nepaži-
stame to žmogaus ir mažai žino-
me apie jo darbus; ir jo veiki-
mas mažai terupi mums. Bet
atidžiau pažvelgę į tai, ką rašo
apie tą dalyką laikraščiai tų
srovių, kurioms kun. Viskontas
ir jo smerkėjai yra artimi žmo-
nės, mes esame palinkę manyti,
kad po to incidentu gal slepia-
si ir kiek svarbesnių dalykų,
negu asmeniniai kivičiai dešinių-
jų šeimynoje.

Kun. Viskontas tapo apšauk-
tas "lietuvių tautos išdaviku."
Argumentai, kuriais remiama
šitas "dekretas", yra, trumpoje
sutrunkoje (kaip ją padarė "V.
L."), tokie:

1. Viskontas pasaliai ken-
kė Šveicarijos veikėjų dar-
bui.

2. Melagingai šmeižė lietu-
vių sveicintaučių spaudoje ir
neteisingai skundė (denuncia-
cija).

3. Išduodavo Lietuvos
priešams lietuvių veikimo
taktikos paslaptis.
To viso pasekmėmis buvo
tas, kad šv. tėvo nuskirta lie-
tuviams diena nepasisekė; su-
simazino lietuvių intekmę ant
sveicintaučių; užsitruktas
sveicintaučių nepasitikėjimas
ir tt.

Kalbos apie "lietuvių veikimo
taktikos paslaptis" ir apie "lie-
tuvių įtekme į sveicintaučius"
skamba šitame kaltime pušėti-
nai juokingai. Bet keistesnis
dar, negu kaltinimų turinys, yra
kaltintojų sąstata. Štai kas ap-
šaukė "tautos išdaviku" kun.
Viskontą: Lietuvių Augščiau-
sios Tarybos (!) delegacija, Pil-
domasis Lietuvių Komitetas (!),
centralis komitetas "Lithua-
nia" (!), Lietuvių Informacijos
Biuras. O asmenys, kurie atsto-
vavo tas įstaigas, buvo šie: Tau-
tėnas (?), kun. K. Olšauskis, A.
Steponaitis, kun. V. Bartuška
(atstovavo Amerikos klerikalų
"Tarybą") ir J. Gabrys.

Apie du čia paminėtus as-
menis, Tautėną ir Steponaitį,
mes negalime nieko pasakyti.
Bet kas yra Gabrys, tai visi ži-
no. Kas yra kun. Bartuška,
amerikiečiai taip-pat turėjo pro-
gos patirti, kada jisai buvo šio-
je šalyje ir skleidė nešvarias in-
sinuacijas apie Liet. Šelp. Fon-
dą. O apie "Kauno oberpolice-
meisterį" ir "makaronų specia-
listą" "tėvą" Olšauskį tai nė kal-
bėti nereikia.

Ir kompanija žmonių, įgiu-
sių tokią prastą reputaciją vi-
suomenėje išneša kun. Viskon-
tui "lautos išdavystės" dekretą
už tai, kad jisai kenkęs darbiui
"Šveicarijos veikėjų" (hm!
hm!) ir mažins jų "įtekme"
sveicintaučiams!

Ar tik nebus čionai buvęs toks
dalykas, kad tas "išdavikas" iš-
kėlė alkštėn kokius-nors gabriš-
kus arba olšauskiškus humbu-
sus, kuriuos tie "veikėjai" va-
rė, prisidengdami lietuvių tau-
tos vardu? Kun. Viskontas,
kiek girdėt, yra padorensis ir
progresyvesnis žmogus už dau-
gelį lietuvių kunigų. Bet savo
idejomis jisai, žinoma, nedaug
kuo tesiskiria nuo jų. Ir jeigu
jisai viešai ėmė kovot prieš to-

Chicagos Liet. Darb. Tarybos Steigiamoj susirinkimo Protokolas.

Chicagos Lietuvių Darbinin-
kų Tarybos įsteigiamasai susi-
rinkimas įvyko rugpjūčio 19 d.,
1917, "Aušros" svetainėje, 3001
So. Halsted St.

Susirinkimą atidarė 11 val.
ryto Kl. Jurgelionis, laikinojo
komiteto vice-prezidentas. Pas-
kiau buvo priimami draugijų
įgaliotinių mandatai. Pasirodė,
kad delegatų atvyko viso 114, at-
stovaujančių 60 įvairių draugi-
jų, apimančių viso apie 8,500
narių.

Mandatų priėmimo komisijoj
buvo: A. Lalis, P. Dubekas, J.
Gustaitis; juos paskirta taipjau
ir presos komisijon. Prezidiju-
man išrinkta: Kl. Jurgelionis
pirmininku, A. Petraitis, padėje-
ju; pirmu sekretorium A. Žy-
montas, antru sekretorium J.
Šmotelis.

Pirmininkas paskyrė rezoliu-
cijų komisijon sekančius drau-
gus: P. Grigaitį, J. Šmotelį ir K.
Gugį.

Paskiau buvo perskaitytas
projektas dienotvarkio, kuris ta-
po vienbalsiai priimtas. Pagal
tai, kalbėjo drg. P. Grigaitis,
Naujienu redaktorius, kaip lai-
kinojo Amerikos Lietuvių Dar-
bininkų Tarybos pirmininkas.

Drg. P. Grigaitis savo trum-
poje kalboje papasakojo apie
nuveiktus to laikinojo komite-
to darbus. Pasirodė, kad jau nu-
veikta daug. Ypač daug pagel-
bėta tiems žmonėms, kurie šau-
kiama kariuomenėn. Drg. P.
Grigaitis kalba priimta entuzi-
astisku delnų plojimu.

Sekamas kalbėjo drg. Irwin
St. John Tucker, pirmininkas
Chicagos Liaudies Tarybos
(People's Council). Savo kal-
boje nurodė aiškiai tikslus
Liaudies Tarybos ir jos ateities
darbus. Paskut tapo skaitytas
programo projektas, išdribtas
Amerikos Lietuvių Darbininkų
Tarybos laikinojo komiteto.
Principai ir uždaviniai priimti
be patalsymo. Prie organizavi-
mo budų, prie 10 paragrafo pri-
dėta sekamas pataisymas:

"Taipgi gali siųsti delegatus į
suvažiavimą ir atskiros organi-
zacijos, kurios priguli prie Ame-
rikos Lietuvių Darbininkų Tary-
bos, tuo pačiu pamatu — nuo
500 narių vieną delegatą."

Nutarimai.

Prisidėti prie People's Coun-
cil (Liaudies Tarybos).
Siųsti du delegatų į Liaudies
Tarybos suvažiavimą Minneapo-
lis, Minn., kuris bus 1—6 dd.
rugsėjo, 1917.

Delegatais didžiuma balsų ta-
po išrinkti: A. Lalis, 76 balsais,
ir A. Žymontas 69 balsais. P.
Jakavičius gavo 11 balsų, ir Ra-
gauskas gavo 6 balsus. Delega-
tams paskirta po 50 dolerių ke-
lionės lėšų.

Teikiamas pagalbos šaukia- miems į kariuomenę.

Kad Chicagos Lietuvių Dar-
bininkų Tarybos Pildomasis Ko-
mitetas paimtų į savo rankas
teikimą pagalbos šaukiamiesiems
į kariuomenę lietuviams ir kad
tą reikalą sutvarkytų Pild. Ko-
mitetas.

Delėi ėmimo kariuomenėn
nepiliečių priimta tam tikra re-
zoliucija (anglų kalboj).

Priimta rezoliucija prieš su-
manymus imti kariuomenėn at-
civius nepiliečius, neturinčius
nei pirmųjų popierių.

Kad tą rezoliuciją taipgi pa-
siųsti ir visoms Chicagos drau-
gijoms ir patarti, kad jos priim-
tų šią rezoliuciją.

Nutarta suteikti įgaliojimą
drg. P. Grigaitiui nuo Chicagos
Liet. Darb. Tarybos, kuris va-
žiuoja į Brooklyną, N. Y. drau-
gių Gabrijų-Bartušų-Olšauskių
darbus, tai, matyt, tenai buvo
kas-nors ištisus labai bloga.

gijų suvažiavimam, 26 d. rugpjū-
čio, 1917.

Rinkimas Chicagos Lietuvių
Darbininkų Tarybos Pildomojo
Komiteto.

Nutarta rinkti iš 7 narių.
Išrinkta šie draugai:
A. Petraitis — 54 bal.
K. Liutkus — 48 bals.
S. Danilavičius — 43 bal.
Jakavičius — 37 bal.
S. Strazdas — 48 bal.
W. J. Butvilas — 47 bal.
P. Čereška — 57 bal.

Kiti kandidatai gavo: Micke-
vičia 21 bal.; Ascila 22 bal.;
Stungis 12 bal. Šie paskutinie-
ji trys draugai liko kaip kandi-
datai į Pild. Kom., jei kuris iš
viršui minėtų narių atsisakytų.

Nutarta palikti ir ant toliau
dabartinį Laikąjį Amerikos
Lietuvių Darbininkų Tarybos
Komitetą, kuriame yra šie žmo-
nės: P. Grigaitis, A. Lalis, K.
Gugis, J. Šmotelis, K. Jurgelio-
nis, T. Dundulis ir J. Žemaitė-
Žymontienė.

Atstovais į Chicagos Liaudies
Tarybą (People's Council) liko
išrinkti šie draugai:
K. Gugis, P. Dubickas ir A.
Petraitis.

Delėi suteikimo platesnių in-
formacijų (nurodymų) važiuo-
jantiems delegatams į Minnea-
polis, Minn. ir delėi apkalbėji-
mo planų tolesnio veikimo,
nutarta umiui laiku susirinkti
visiems išrinktiems delegatams
ir komitetams.

Priimta Chicagos Liet. Darb.
Tarybos tvarkymo taisyklės:

Chicagos Liet. Darb. Taryba
renka Pildomąjį Komitetą iš 7
narių 6 mėnesiams; taipgi turi
teisę atsaukti neveiklų narį
dviem trečdaliais balsų daugu-
ma. Komiteto narių gali būti
išrinktas kiekvienas draugijos
prigulinčios prie Darb. Tarybos
narys, nors jis ir nebutų dele-
gatu Taryboj.

Taryba reguliariai susirenka
kas du mėnesius. Pild. Komite-
tas susirenka kas dvi savaiti.
Reikalui esant, Pild. Kom. gali
suaukti extra susirinkimą Ta-
rybos.

Apskričių ir apielinkinių Tary-
bos gali siųsti po du delegatų į
Chicagos Liet. Darb. Tarybą, o
taipgi iš draugijų prie apskri-
čių ir apielinkinių tarybų, gali
siųsti skyrium delegatus į Chi-
cagos Tarybą paprastu būdu.

Pavesti Pild. Komitetui, kad
jis tvarkytų esančias taisykles ir
kad pagamintų projektą taisyk-
lių sekančiam atstovų susirinki-
mui.

Steigiamasai susirinkimas tę-
sėsi nuo 11 val. ryto iki 4:45 val
popiet. Ulap delegatų buvo
puikus. Dalykus svarstė rimtai
ir matomai visi buvo užintere-
suoti svarstomais dalykais.

N

S. GORDON
1415 S. Halsted St., C

